

Online közösségi terek a használóknak és a könyvtárosoknak

Könyvtár 2.0 alkalmazások Norvégiában

TÓTH Máté

Bevezetés

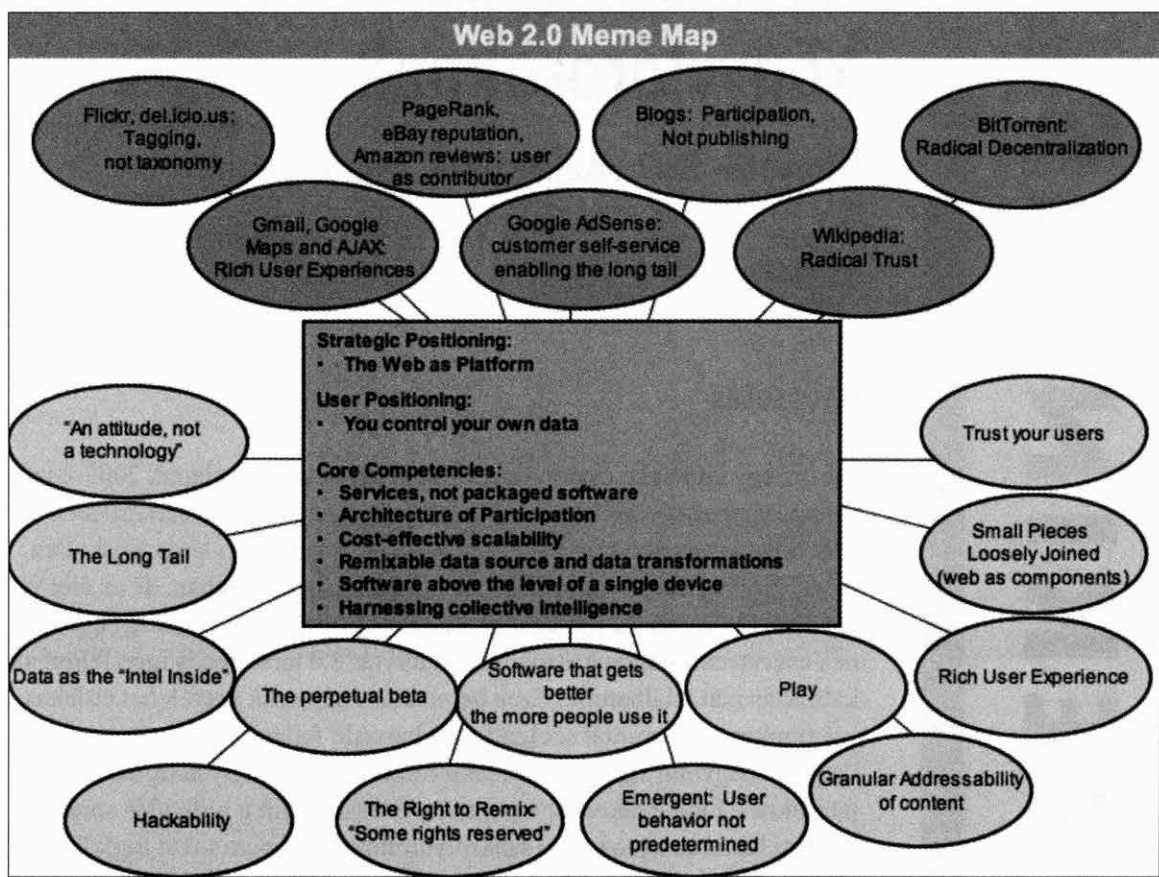
Írásom egy norvégiai ösztöndíjas időszak tapasztalatain alapul. 2007 őszén a magyar és a norvég állam közötti kulturális megállapodás értelmében három hónapos ösztöndíjat nyertem Oslóba a helyi könyvtáros főiskolára. Mivel Norvégiában – egyébként nem csak a könyvtárakban, de az élet valamennyi területén (a tömegközlekedéstől az orvosi rendelőkhöz) igyekeznek csúcstechnológiát használni, a könyvtár 2.0 területén is igen fejlett alkalmazásokat találhatunk. Ezek bemutatása nemcsak azért lehet érdekes a számunkra, mert mintát szolgáltathat hasonló fejlesztésekre, de – mivel a hazainál nagyobb anyagi és szellemi ráfordítás történt ilyen típusú szolgáltatásokra – több gyakorlati tapasztalat is összegyűlt a működés során.

A hazai lektorált könyvtáros szakfolyóiratok eddig nem sokat foglalkoztak a könyvtár 2.0-val. A legteljesebb áttekintés *Ládi László* tollából jelent meg 2008 februárjában a *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros* hasábjain.¹ Ennél teljesebb ismertetést nem adhatnánk, így csak nagy vonalakban rajzolom fel a fogalom lényegét. Ismertetem a web 2.0-ás szolgáltatások keretében szolgáló nemzeti szintű koncepciót, a Norvég Digitális Könyvtár projektet. Ezt

követően bemutatok három norvég elektronikus könyvtári szolgáltatást, amelyek hűen reprezentálják a könyvtár 2.0 gyakorlati alkalmazását. Szükségesnek tartok ismertetni egy olyan szolgáltatást is, amely nem elektronikus környezetben működik, szemléletében mégis erősen közelít a könyvtár 2.0 szellemiségéhez. Végül a kutatásom során megkérdezett interjúalanyok által megfogalmazott véleményekből, kérdésfelvetésekből, gyakorlati tapasztalatokból állítottam össze egy csokornyí gondolatot, amely a könyvtár 2.0-ról való gondolkozás elősegítését, a hasonló hazai szolgáltatások fejlesztését segítheti a jövőben.

Web 2.0, Könyvtár 2.0

A web 2.0 kifejezés az *O'Reilly Media* 2004-es konferenciájáról ered, ahol a verziószámmal ki szeretnék volna fejezni, hogy a weben most valami olyannyira radikálisan új fejlesztések vannak, amelyeknek már érdemes új nevet adni. Az alábbi fogalmi térképről leolvasható, hogy az új paradigmát nem egy egységes definícióval, hanem sokkal inkább bizonyos jellemzőkkel, attitűdökkel lehet körülírni, mint részvétel, bizalom vagy játék. Mások tipikus webkettes oldalakkal szokták jellemezni az új fogalom lényegét.

1. ábra

A web 2.0-val kapcsolatos fogalmak

(Forrás: www.oreillynet.com)

Az elnevezés olyannyira sikeres lett, hogy számos más területen is feltűnt. Már beszélünk e-learning 2.0-ról, business 2.0-ról, marketing 2.0-ról, ahogy 2005 novemberében a Talis White Paper-je nyomán feltűnt a library 2.0 (könyvtár 2.0) kifejezés is.²

„Számítanak-e a könyvtárak?” – tette fel a kérdést a két amerikai szerző, majd egy olyan új könyvtári paradigmarendszerről kezdtek beszélni, amelyben a könyvtár:

1. Mindenhol jelen van;
2. Határok nélküli;
3. Támogatja a részvételt;
4. Rugalmas, a legjobb rendszereket használja.³

Erre az időszakra tehető a könyvtár 2.0 születése, amelyet gyorsan követett a közkönyvtár 2.0⁴ az iskolai könyvtár 2.0⁵, a szakkönyvtár 2.0⁶, vagy az egyetemi könyvtár 2.0⁷. Lényegében akármeddig lehetne folytatni a sort.

Sajátos kettősség jellemezte ezt az időszakot mind Magyarországon, mind pedig külföldön. Egyrészt minden korábbinál nagyobb lelkesedés uralkodott el a legújabb generáció tagjain, ami nagyon pozitívan hatott a szakmai álláspontok újragondolására. Ezzel párhuzamosan azonban negatív hatása is volt a mozgalmi úton terjedő „új tanoknak”: ez pedig a tudományos viták színvonalának mélyrepülése. A külföldi lektorált folyóiratok soha korábban nem közöltek ilyen mennyiségben ellenőrizetlen „tudományos” információt. (A hazaiak, mint már említettem, óvatosabban bántak a kérdéssel.) A könyvtár 2.0-ról folyó viták sokkal inkább folytak feltevésekről, szubjektív álláspontokról, mint tudományosan igazolt tényekről.

Ennek oka leginkább abban kereshető, hogy a könyvtár 2.0 fogalomkörhöz való viszonyulás identitást meghatározó tényezővé lett. Ezt bizonyítja a 2.0-s könyvtáros esküje⁸, vagy azok a webkettes oldalakon megjelenő csoportok, mint a „könyvtár 2.0 iránt érdeklődők köre” a *facebook* közösségi portálon, egész közösségi hálók, amelyek az ilyen érdeklődésük kö-

zött jöttek létre. Egyre több könyvtáros blogger tűnt fel a színen, akik webnaplókban cserélték ki gondolataikat egymással. Az új idők új dalaival a tradicionális könyvtári világ nehezen nyíló érckapuit döngetők csoportja azonban nem aratott osztatlan elismerést az újításokkal óvatosabb kollégák körében. A szembenállás hamar megszülte a „hagyományos könyvtáros” identitást. (Csak egy hazai példát említve, amely azonban nem egyedülálló történet a nagyvilágban, a 2.0-s könyvtáros esküjére pillanatok alatt megjelent a H.0-ás könyvtárosé.) Míg az álláspontok, érvek, ellenérvek a nálunknál szerencsésebb országokban is ugyanazon motívumok szerint fogalmazódtak meg, a szembenállás talán kevésbé sikerült élesre, és a vita – például Norvégiában – több párbeszéddel, előremutató kompromisszummal járt.

Norvégiában a könyvtár 2.0-ás szolgáltatások a professzionalizmus talaján, nagyon jelentős anyagi támogatással születnek. Nincsenek azonban túlhangsúlyozva. Mindenki tisztában van vele, hogy ezek a fejlesztések egyelőre csupán izgalmas kísérletnek tekinthetők, amelyeknek a tapasztalatai lehetséges, hogy új utakat mutatnak majd a könyvtári szolgáltatások fejlesztésében.

A felmérés során norvég könyvtárosokkal készítettem interjúkat Oslóban, Bergenben és Tønsbergben. Beszélgetőpartnereim között voltak oslói főiskolai oktatók, akik közül egy fő érdekelt a Biblioteklaboriet projektben. Négyen a Deichman Könyvtárból azokról a könyvtár 2.0-ás szolgáltatásokról beszéltek, amelyekért ők maguk voltak a felelősek. A Tønsberg és Nøtterøy városok által közösen fenntartott közkönyvtár vezetője egy közepes városi intézmény perspektíváját mutatta be, Bergenben pedig a megyei könyvtárak vezetője mondta el álláspontját. Az alkalmazások bemutatása előtt röviden vázolom a könyvtári web 2.0-s fejlesztések háttéréül szolgáló országos fejlesztési koncepciót.

A Norvég Digitális Könyvtár

A Norvég Digitális Könyvtár (Norsk Digitalt Bibliotek⁹) program 2003 novembere óta működik az ABM Utvikling (Levéltári, Könyvtári és Múzeumi Hatóság) felügyelete alatt. Az ABM Utvikling 2003. január 1-jétől létező, a három terület fejlesztéséért felelős központi szerv. Ők készítik a könyvtári stratégiát, ők határozzák meg a könyvtári terület fejlesztésének fő irányvonalait. A norvég könyvtári terület 2014-ig tartó fejlesztési tervét a „Könyvtárreform 2014” című dokumentum¹⁰ tartalmazza, amely az első pontban egy minden szempontból egységes, nemzeti szintű könyvtári rendszer képét rajzolja fel (Nationwide library), ahol a szolgáltatások az ország bármely pontjából elérhetők, és a használó mindenütt ugyanazt a színvonalat kapja. A vízióban első helyen szerepel a digitális tartalmak, szolgáltatások fejlesztése. (Feltűnő lehet a dokumentumban a törekvés a nagyon erős centralizációra. Míg a digitális tartalmak egyenlően elérhetők a legkisebb szolgáltató pontokon, a szolgáltatói oldalon csak nagyon keveseknek szán szerepet a fejlesztésben. Egyre kevesebb feladatot kapnak a kisebb – települési, városi – könyvtárak; küldetésük az országos koncepció kiszolgálása, a központi szolgáltatások helyi szintű elérhetővé tétele.)

A digitális könyvtári program több egymástól független nemzeti szintű digitális könyvtári kezdeményezést finanszíroz részben vagy egészben. Ezen szolgáltatások között vannak olyan könyvtár 2.0-ás szolgáltatások, mint a *Reaktor* vagy a *Biblioteksvar*, amelyekről később részletesen lesz szó. Hogy lássuk a digitális könyvtári program szerepét, néhány mondatban említést teszek azon projektekről, amelyek még ennek a keretében működnek. A *NORA*¹¹ (Norwegian Open Research Archives = Norvég Nyílt Kutatási Archivum) olyan egységes keresőfelület, amely a norvég egyetemek és főiskolák nyílt archívumainak e-printjeiben keres. A *Közös olvasójegy*¹²

(Felles lånekort) projekt azt teszi lehetővé, hogy az olvasók egyetlen olvasójeggyel használhassák valamennyi norvég könyvtárat. Az *Olvasóbarlang*¹³ (Lesehulen) gyerekeknek szóló projekt, amely elsősorban a 8–12 éves korosztály olvasási kedvét szeretné erősíteni. Képek, videók, mesék érhetőek el az oldalon keresztül. Nagyon változatos azon nemzeti szintű projektek sora, amelyek a norvég digitális könyvtári program keretében kerültek megvalósításra. A következőkben azon szolgáltatásokat mutatom be, amelyek a könyvtár 2.0 fogalmi körében értelmezhetők. Megemlítek egy olyan szolgáltatást is, amely szemléletében rokonságot mutat a 2.0 szellemiségével.

Az oslói Deichman Könyvtár szolgáltatásai

Oslo közkönyvtára a könyvtár 2.0 mozgalom megjelenésétől kezdve igen magas színvonalú alkalmazásokat hozott létre. A bevezetés óta eltelt időszak alatt sok tapasztalattal gazdagodtak a folyamatos kísérletezés során. Nagy szerepe lehet ebben a norvég könyvtárosok nyelvismeretének, hiszen a nemzetközi szakirodalom történéseiről jellemzően első kézből, és nem fordítások alapján, hosszú átfutási időt követően értesülnek. A Deichman könyvtár a világ élvonalába tartozik könyvtár 2.0-s alkalmazások fejlesztésében.

► Reaktor (www.minreaktor.no)

A szolgáltatás lényege, hogy a használók maguk hozzák létre a dokumentumokat. Művészeti alkotások megosztását célozza a szolgáltatás: fényképeket, filmeket, grafikákat, hangfelvételeket, festményeket és szövegeket tölthetnek fel a használók az oldalra regisztrációt követően. Kicsit félrevezető tehát a szolgáltatás szlogenje: „A te saját digitális könyvtárad”, amely inkább valami olyasmit sugall, hogy a használó maga állítja össze azokat a forrásokat, amelyekből rendszeresen tájékozódik. A középpontban ezzel szemben sokkal inkább a kreatív munka segítése áll.¹⁴ A

web 2.0-s technológiák segítségével az alkotósaikat feltöltő amatőr művészek visszajelzéseket kaphatnak műveikre vonatkozóan, illetve tippet a többiekől, hogy miként fejlesszék tovább képességeiket. Inkább a közösségi művészeti műhely szerepét próbálja betölteni az oldal. A szolgáltatást a Deichman Könyvtár fejlesztet-

te ki, de részben az ABM Utvikling (Könyvtári, Múzeumi és Levéltári Hatóság) finanszírozásával működik a Norvég Digitális Könyvtár projekt keretében. A szolgáltatás minden ízében a könyvtár 2.0 szellemében jött létre, tekintve azonban, hogy 2003-ban indították útjára, tekinthetjük úgy, hogy megelőzte korát.

Reaktor
ditt eget digitale bibliotek

BRUKERNAVN:
PASSORD: OK
REGISTER DEG GLENT PASSORDET

FORSIDEN HELE REAKTOR SEND INN MIN SIDE HJELPERESSURSER REDAKSJONELT OM REAKTOR

SIST PUBLISERTE
Hjortedyr

Av Thalii
iskjærester
Slådalsveien
Sommerfugl
Rushtrafikk?
Forside
The one, two, three
Bestefar Mime feirer Halloween
Girl
Uten tittel

PUBLIKUMS FAVORITTER
Delfiner ved Dolphin House Reef

HELE REAKTOR

KATEGORIER	FORMATER	BRUKERE
Arkitektur (12 verk)	Kunst (16 verk)	Natur (194 verk)
Arrangementer (365 verk)	Litteratur (34 verk)	Samferdsel (13 verk)
Fritid (35 verk)	Mennesker (74 verk)	Samfunn og politikk (43 verk)
Geografi og reiser (73 verk)	Musikk (9 verk)	Teknologi (6 verk)
Humor (5 verk)	Myster og folketre (8 verk)	Tid (49 verk)

Sorter på: Best likt Tittel Innsender Dato

"Kall meg mann" - et foredrag om advokat Hermansen av Arnfinn Aabs Sendt inn av topp
lastet opp 01.02.2007 kl. 22:32

Adisplatt Sendt inn av Vektorized
lastet opp 26.04.2005 kl. 22:00

Advokat Hermansen - en byoriginal Sendt inn av fopp
lastet opp 01.02.2007 kl. 22:25

Avis Sendt inn av Vektorized
lastet opp 26.04.2005 kl. 22:06

Deichmanske bibliotek på Hammersborg Sendt inn av monad
lastet opp 19.02.2005 kl. 10:14

Fanget i en demonisk dans Sendt inn av eivindv
lastet opp 18.03.2005 kl. 18:53

2. ábra

A Reaktor felhasználói felülete

A felületre feltöltött munkákat téma, formátum és szerző szerinti bontásban lehet megjeleníteni, majd dátum, cím, beküldő (ez megegyezik a szerzővel) vagy népszerűség szerint rendezni. A témák sokkal inkább követik a használók érdeklődését, mint a hagyományos könyvtári visszakeresési szempontokat. Olyan kategóriák vannak, mint például természet, művészet, szabadió, humor, utazás, emberek stb. Eze-

ken belül további hierarchiaszinteket határoztak meg, így például a *természet* téma alatt található az állatok, növények, tájképek és az ég; az *állatok* alatt: a halak, madarak, rovarok és házi kedvencek; majd a *házi kedvencek* belül kutyák és macskák. Világos, hogy ezek a kategóriák meg sem próbálják lefedni valamilyen fogalmat, ugyanakkor – mivel a „használók nyelvén”, a valóban létező dokumentumok le-

írására készültek – otthonosságot biztosítanak a használat során.

A formátumoknál szintén több hierarchiaszint van, amelyek ugyancsak nem követik szigorúan a könyvtárosok által elfogadott dokumentumtipológiát, így például a képekre kattintva a következő kategóriák szerinti bontás jelenik meg: éjszakai fotó, víz alatti fotó, csendélet, állatokról, emberekről, természetéről vagy épületekről készült fotók. A dokumentumok osztályozása a meglévő többszintű hierarchia ellenére is sokkal inkább emlékeztet a folkszonómiák gyakorlatára, mint a könyvtárosok szigorú rendszereire. A művek szerzők (használók) szerinti listázása betűrendben történik.

A munkák mellett a szerző készíthet egy leírást az alkotáshoz, és nyilatkozik a felhasználási jogokról, hogy milyen feltételek mellett bocsátja rendelkezésre a művet másoknak. A használók egytől hatig terjedő skálán értékelhetik egymás alkotásait, és megjegyzéseket is fűzhetnek a művekhez. Az értékelések alapján jelenik meg a bal oldali menüsorban a közönség kedvencének tartott alkotás.

A *Reaktor* sokkal inkább egy könyvtár köré szerveződött amatőr alkotó műhely, mint digitális könyvtár. Ehhez járul hozzá, hogy a projekt vezetői igyekeznek olyan segédleteket is elérhetővé tenni, vagy hagyományos papír formátumú dokumentumok esetében csak felhívni rájuk a figyelmet, amelyek segíthetik a művészi ambícióval rendelkező olvasókat abban, hogy magas szintre fejlesszék képességeiket. Szépirodalmi műveknél pl. a klasszikus verstani munkák, digitális formában publikálандó szövegek írásához készült útmutatók kerültek a „Segédletek” menüpont alá.

A szolgáltatás műhely-jellegéből fakadhat, hogy az új használóknak, újszerű módon tudnak a könyvtár virtuális kapuin belül vonzó lehetőséget nyújtani: szórakozásra, együttlétre, közös alkotásra. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy ez a projekt, és a szemlélet, amely a háttérben húzódik, nagyon szerény számú hasz-

nálót ér el. Erős túlzás lenne azt állítani, hogy a norvég könyvtárügyben a használók írják a dokumentumokat, és az általuk adott kulcsszavak alapján osztályozzák a műveket, mivel mindez csak erre az egyetlen, nagyon szűk körben használt projektre igaz.

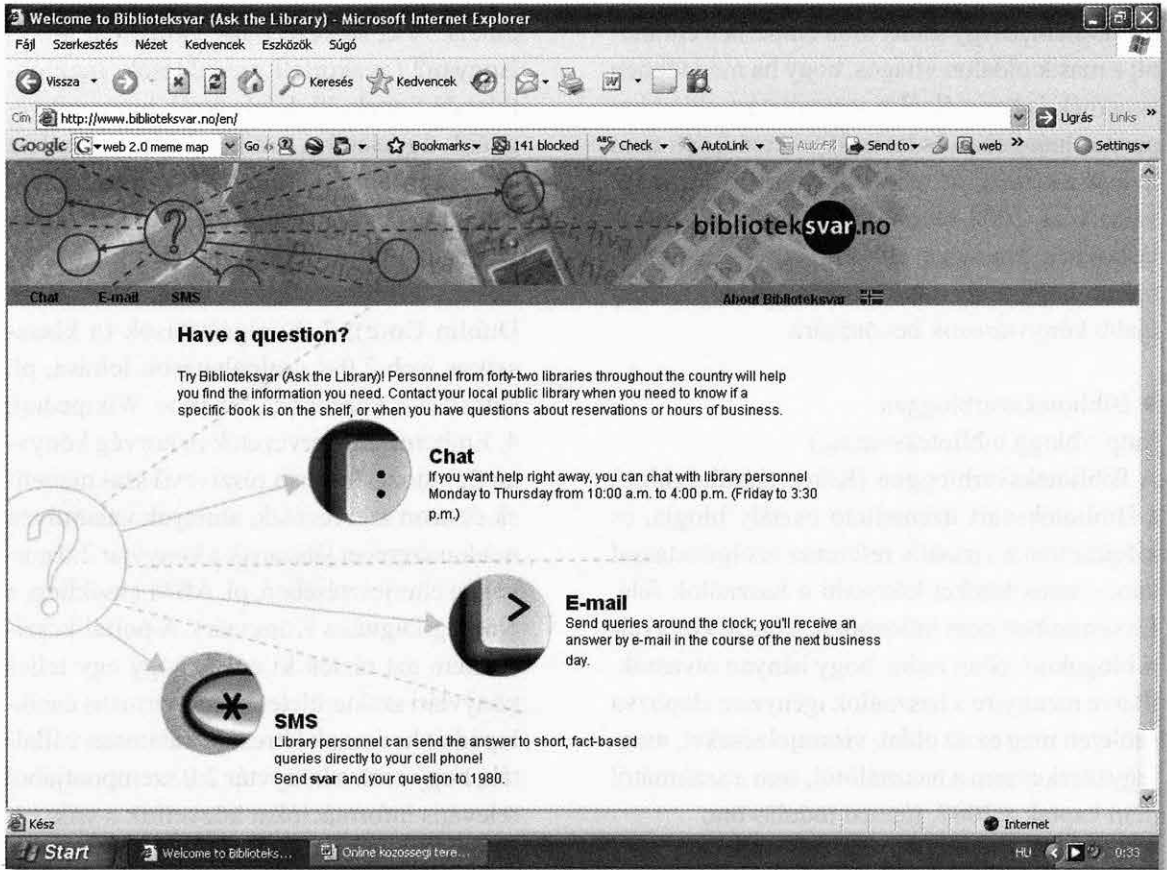
2008 januárjának első napjaiban 125 regisztrált használótól 935 művészeti alkotás volt elérhető a Reaktoron keresztül. Mivel a szolgáltatás célközönsége egész Norvégia, elmondható, hogy nagyon kis körben ismert és használt szolgáltatásról van szó, különösen akkor, ha hozzáesszük, hogy az alkotások 2003 óta gyűlnek. A Reaktor tehát sokkal inkább egy izgalmas kísérlet, mint egy új szolgáltatási paradigma úttörője. A szolgáltatás vezetője szerint az a legnagyobb probléma, hogy nagyon kevés olvasó „harapott rá” a lehetőségre. A projekt munkatársai nem adják fel a próbálkozást, folyamatosan fejlesztik tovább a szolgáltatást.

► Biblioteksvar (www.biblioteksvar.no)

A web 2.0-s alkalmazások legegységibb szintjét jelentik a valós idejű online kommunikációt lehetővé tévő rendszerek. A *Biblioteksvar* így kerül a jelenlegi ismertetésbe. Ugyanakkor célszerű tisztázni, hogy voltaképpen ez egy teljesen hagyományos, a könyvtáros világban a 90-es évektől kezdve igen elterjedt „Kérdezd a könyvtárost” (Ask a librarian) típusú szolgáltatás.¹⁵ A Biblioteksvar jelentése szó szerint „könyvtár-válasz”. A szolgáltatás két korábban jól működő, de a megnövekedett igényeknek változatlan formában eleget tenni már nem tudó virtuális referenzpult összeolvasztásával jött létre 2004-ben. A Vestfold Megyei Könyvtárban chat referenz, a Deichman Könyvtárban pedig a hazai Libinfo-hoz hasonlóan email alapú virtuális tájékoztatás működött. A szolgáltatás egész Norvégiára kiterjed, nem csak a célközönségét tekintve, de a résztvevő könyvtárosokat is. Az ország 50 könyvtára vesz benne részt. A chat és az e-mail mellett SMS-ben is igénybe lehet venni a könyvtárosok segítségét. Természetesen mind-

egyik csatornának megvannak a saját speciális jellemzői. SMS-ben csak olyan kérdéseket célszerű feltenni, amelyek megválaszolhatók egy 160 karakteres szöveges üzenetben. Az e-mailre egy munkanapon belül válaszolnak, a chaten érkezett kérdésekre pedig igyekeznek azonnal. Ez utóbbi sajátja, hogy a szolgáltatás nagyfokú túl-

terheltsége miatt átlagosan csak minden harmadik kérdező kerülhet kapcsolatba a könyvtárossal (ugyanis egyidejűleg csak egy könyvtáros van szolgálatban). A chaten induló kérdések egy része végül e-mail-en kerül megválaszolásra, mert a könyvtárosoknak gyakran több időre van szükségük a kérdés teljesítéséhez.

3. ábra

A Biblioteksvar angol nyelvű felülete

A multikulturális Norvégiában a könyvtárak nagyon komolyan veszik a társadalmi esélyegyenlőség javításában betöltött szerepüket. A chat referenzs ehhez is hozzájárul. Gyakran előfordul, hogy a társadalmi beilleszkedéssel kapcsolatos kérdéseket kapnak a bevándorlók-tól, akik a szolgáltatás „arcnélküliségét” kihasználva, olyan kérdéseket is fel mernek ten-

ni, amelyeket egy személyes beszélgetés során szégyellnének. (Volt szerencsém beletekinteni a szolgáltatás mindennapjaiba is. A jelenlétemben érkezett csapnivaló norvégsággal a következő kérdés, feltételezhetően egy Európába beilleszkedni szándékozó illetőtől: Hordhatnak-e férfiak női hajviseletet és fordítva?) Az anonimitás egyoldalú, mert a könyvtáros nevével és

arcával együtt vesz részt a beszélgetésben. Azt ugyanakkor nem írja ki a rendszer, hogy melyik könyvtárból kapja a válaszokat a használó. A chat referenz munkanapokon tíz és négy óra között vehető csak igénybe.

A legfőbb probléma a Biblioteksvar esetében a szerény kapacitás. A chat referenz szolgáltatások paradoxona itt is megjelent. Egyik oldalról igyekeznek a virtuális tájékoztatásra mint közjó-
ra tekinteni, és így minél több emberhez eljuttatni; a másik oldalon világos, hogy ha még többen ismernék és használnák a szolgáltatást, akkor kapacitás hiányában összeomlana a rendszer: nem tudnák a kérdéseket megfelelő színvonalon megválaszolni. 2008-ra a legfőbb tervük a kapacitásbővítés, amelyhez először is igyekeznek felmérni, hogy mely napszakokban lenne szükség újabb könyvtárosok bevonására.

► Biblioteksvarbloggen

(<http://blogg.biblioteksvar.no>)

A Biblioteksvarbloggen (Könyvtárválaszblog) a Biblioteksvar üzemeltető osztály blogja, és kifejezetten a virtuális referenz szolgáltatással kapcsolatos híreket közvetíti a használók felé. Ez semmiben nem különbözik a hazai könyvtári blogoktól. Nem tudni, hogy hányan olvassák, illetve mennyire a használók igényeire alapozva született meg ez az oldal, visszajelzéseket, megjegyzéseket sem a használatól, sem a szakmától nem kaptak a 2007. júniusi indulás óta.

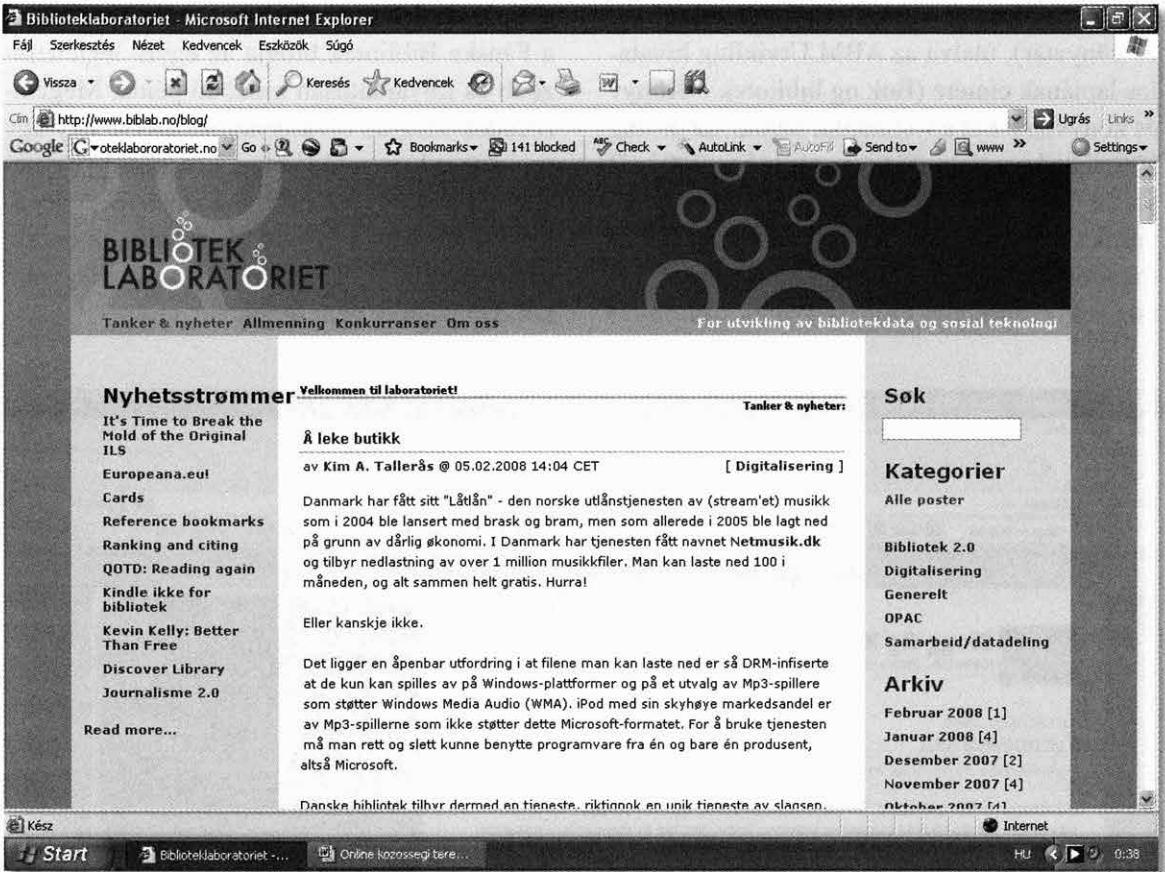
Biblioteklaboriet

(<http://www.biblioteklaboriet.no>)

A Biblioteklaboriet (Könyvtár-laboratórium) az ABM Utvikling (Könyvtári Múzeumi és Levéltári Hatóság) és az Oslói Főiskola közös projektje. Az oldal célja, hogy a könyvtár

2.0-ás fejlesztésekhez egy független műhelyet biztosítson.¹⁶ A következő szolgáltatások érhetőek el az oldalon keresztül:

- *Gondolatok és hírek*. A könyvtár 2.0 iránt érdeklődő könyvtárosok számára készült blog. Ez lényegében a portál nyitóoldala, ahol a legfrissebb híreket közvetítik az érdeklődők számára.
- „*Közlegelő*” – a Biblioteklaboriet wiki oldala. A következő négy aloldalból áll: 1. Hogyan? (gyakorlati megoldások, megfontolandó tippek. Pl. leírás arról, hogy mit vegyünk figyelembe, amikor CMS-t (Content Management System = Tartalomkezelő Rendszert) választunk); 2. Mit? (Könyvtár-technológiai terminológia, pl. MARC, OPAC, FRBR, folkszonómia, PHP, RSS, Dublin Core); 3. Szolgáltatások (a klaszszikus web 2.0-s szolgáltatások leírása, pl. CiteULike, Facebook, YouTube, Wikipedia); 4. Emberek és szervezetek (a norvég könyvtár 2.0 mozgalomban résztvevő szakmabeliek és azon szervezetek, amelyek valamilyen módon szerepet játszanak a könyvtár 2.0 norvégiai elterjesztésében, pl. ABM Utvikling, a Norvég Digitális Könyvtár). A portál készítői nem azt tűzték ki célul, hogy egy teljes könyvtári szakterületet lefedő virtuális enciklopédiát hozzanak létre, sőt tudatosan vállalták, hogy csak a könyvtár 2.0 szempontjából releváns információkat közvetítik a wiki oldalon.
- *Könyvtár* – a LibraryThing oldalon létrehozott gyűjtemény, amelyen keresztül a projektben résztvevők könyveket ajánlanak az érdeklődőknek. A virtuális gyűjteményben könyvtár 2.0-ról, szemantikus webről, tématerképekről és könyvtári szempontból hasznosnak ítélt új technológiákról szóló olvasnivalók vannak.

4. ábra

A Biblioteklaboratoriet nyitóoldala

A *Biblioteklaboratoriet* nagyon jó kiindulási pontként szolgál a könyvtár 2.0 iránt érdeklődőknek, bár a projektben résztvevőknek nem sikerült igazán széles szakmai köröket elérni. Egy 2.0-ás szolgáltatásnak az erejét a széles szakmai nyilvánosság szakértelme adhatná. Ezzel szemben jelenleg inkább a technológia iránt fokozottan érdeklődő könyvtáros fiatalok műhelye csupán az oldal.

A Biblioteklaboratoriet szerkesztői számára a legnagyobb kihívást az jelentette, hogy nem volt kellő mennyiségű tartalom az oldalon. Részbeni megoldást a témával kapcsolatos konferenciák és pályázatok jelentették, amelyekkel sikerült újabb és újabb szakmabelieket bevonni a közös munkába. 2007. november 12–13-án Bergenben kétnapos workshopot tartottak, amelyet követő-

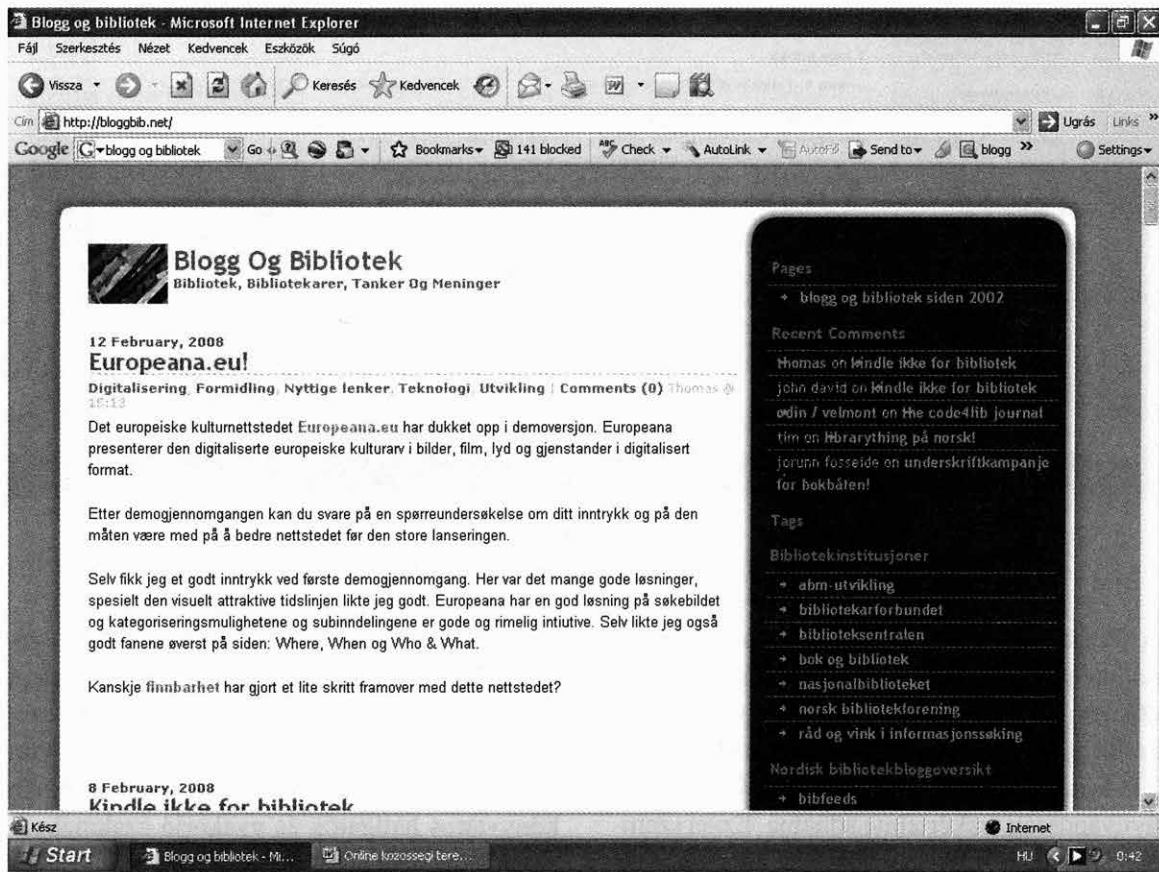
en nagyon sok új szócikk jelent meg a „közlegelőn”. 2007 októberében mash-up pályázatokat hirdettek 12.500 norvég korona (kb. 400 ezer forint) összdíjazással, amelyet 3 pályázó között osztottak szét. A magas összeg nyomán újabb könyvtáros hallgatók és gyakorló szakmabeliek érdeklődését sikerült felkelteni, akik értékes ötletekkel gazdagították a Biblioteklaboratoriet portált.

Néhány könyvtári blog

Már említettük a Biblioteksvar blogját a Deichman könyvtár 2.0-ás szolgáltatásai között, most felsorolok néhány további könyvtári szempontból jelentős webnaplót. 2001-től írják a norvég könyvtári blogolás történetét,

amikor is elindult a Blogg og bibliotek (Blogg és könyvtár), utalva az ABM Utvikling hivatalos lapjának címére (Bok og bibliotek = Könyv és könyvtár). Ezt a webnaplót három, az ország különböző pontjain élő könyvtáros írta. 2004-től vált a blogolás a norvég könyvtárakban az olvasókkal, partnerekkel való kommunikáció elfogadott formájává. Többségében ezek könyvtárosok személyes blogjai voltak, de egyre

több hivatalos webnapló is indult. Ezek közül a Fauske Bibliotek blogja az egyik legjellemzőbb és folyamatosan működő példa. Megemlítendő még az olvasónaplók, illetve egy-egy projekthez kapcsolódó blog. Érdekesség ugyanakkor, hogy míg a kisebb intézmények, települési könyvtárak szívesen blogolnak, az ország nagykönyvtárai, egyetemi, nemzeti, nagyobb szakkönyvtárak nem teszik.¹⁷

5. ábra

Az egyik legrégebbi norvég könyvtári blog a „Blogg Og Bibliotek”

A norvég blogoló kollégák szerint legnagyobb kihívást még mindig a funkciók tisztázatlansága jelenti. Nem kérdéses, hogy ez a kommunikációnak egy igen hatékony módja. Ugyanakkor a blog és a könyvtár hivatalos honlapjának a vi-

szonyát célszerű lenne végre tisztázni. Milyen funkciókat tölts be a könyvtár külső kommunikációjában az intézményi blog? Amennyiben csak információk párhuzamos publikálására szolgál, úgy nem sok haszna van, sőt el is

bizonytalaníthatja az olvasót.

Elsősorban azoknak lehet terhes egy blog léte, akik a világhálót tájékozódásra használják, és nem szabadidejük agyonütésére. Ők nem szeretik az irreleváns információhalmazból kiszemezgetni a számukra értékeset, nem érdekli őket a könyvtárak mindennapjai, csak a nyitva tartásra, az online katalógusra vagy a tájékoztató osztály telefonszámára kíváncsiak. Nem biztos, hogy érthető a számukra, miért van szükség két helyen is publikálni a világhálón például a könyvtár ünnepi nyitvatartását. Sőt, az irreleváns információkkal tüzdelt személyes hangú beszámolók rendezvényekről vagy a könyvtár mindennapjairól gyakran kifejezetten bosszanthatja is őket, és rombolhatja a könyvtár imázsát.

Az általam megkérdezett norvég könyvtárosok szerint a könyvtári webnaplók legfőbb problémáját a blog-műfaj és az intézményi jelleg összeférhetetlensége jelenti. Az intézményi blogolás paradoxona, hogy míg a műfaj legfőbb sajátossága a személyes hang, egy intézményi álláspont nem lehet soha személyes. Kétségtávol vannak azonban felhasználók, akiknek arra van szükségük, hogy a könyvtár ne intézményként, hanem embereken keresztül, közvetlenül kommunikáljon velük. Ezeket az olvasókat sem kellene elveszíteni.

A Deichman Digitális munkaállomásai (<http://verksted.deichman.no/>)

Az oslói közkönyvtár központi épületében működő digitális munkaállomások projekt nem tekinthető könyvtár 2.0 szolgáltatásnak, azonban a szemlélet, amely a háttérben meghúzódik, hűen reprezentálja az ún. 2.0-s gondolkodást, így érintőlegesen érdemes szólni erről is. A központi könyvtár földszintjén egy nagyon jól felszerelt gépparkot azért tartanak fenn és bocsátanak a használók rendelkezésére, hogy ők maguk hozzanak létre tartalmakat, legyenek saját projektjeik, alakítsanak alkotó közössége-

ket. Amikor valaki használni szeretné ezeket a munkaállomásokat, akkor meg kell győznie a könyvtárosokat, hogy a projektje, amit meg kíván valósítani, az a könyvtárlátogató, illetve a könyvtárat fenntartó közösség érdekét szolgálja. Például a nagypapa oslói városképeket tartalmazó képeslapgyűjteményének digitalizálása olyan projekt, amelyből valamennyi könyvtárlátogató profitálhat, de az unokatestvér esküvői videójának összevágása már nem. A könyvtárosok jogában áll elutasítani kéréseket a közösség érdekében, hogy csak a legértékesebb vállalkozók munkáit támogassák. Nem kell feltétlenül annyira direkt kapcsolatnak lenni a közösség és az alkotás között, mint a fenti példában. A színvonalas művészet, a tehetség éppen elég érv arra, hogy érték születik a közösség által fenntartott munkaállomásokon.

A projekt honlapján részletes leírás található arról, hogy milyen eszközök érhetők el a szolgáltatás keretében. Amikor a könyvtárosok és a használó megismerik egymást, és bizalmas viszony alakul ki, akkor az eszközöket ki is lehet kölcsönözni, és nyitvatartási időn túl is lehet használni. Egy példa az alkotó közösségekre három felhasználó: Tor Halvar, Eirik és Daniel triója, akik filmeket készítenek. Ők nem tudták volna kibontakoztatni tehetségüket a Deichman könyvtár digitális munkaállomásain rendelkezésükre bocsátott technikai eszközök nélkül. Saját honlapjukon¹⁸ lehet tájékozódni az alkotásaikról.

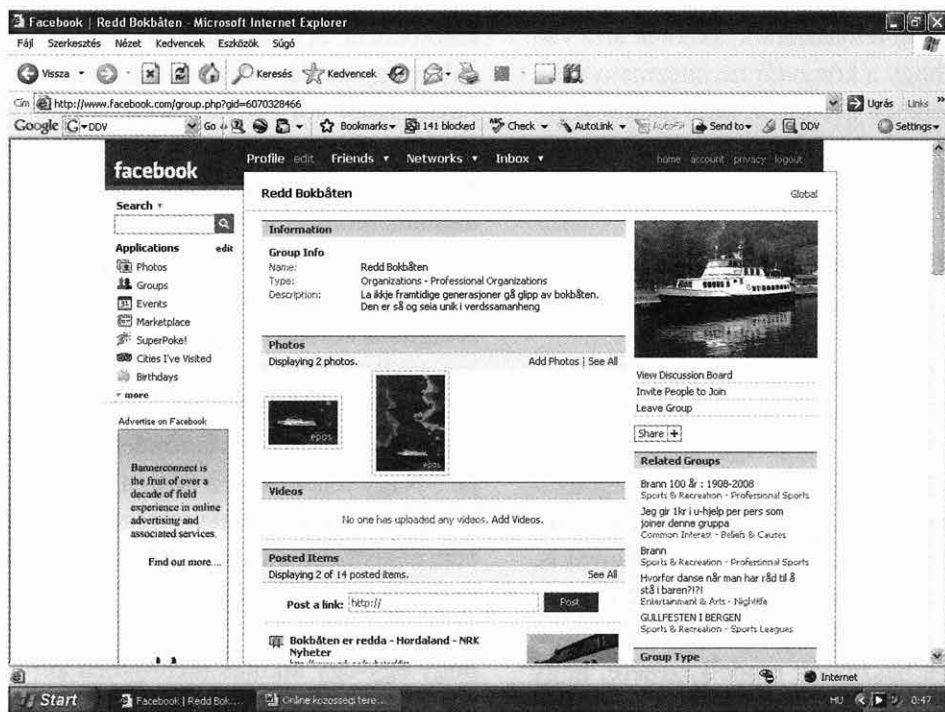
A digitális korban újraértelmezett szociális funkció egyik eleme ez, amikor a könyvtár a digitális szakadék csökkentése érdekében a drága technikai eszközöket is rendelkezésre bocsátja.¹⁹ Nagy lehetőség ez azon alkotóknak, akiknél a tehetség kibontakoztatásának gátja, hogy nem engedhetik meg maguknak a legmodernebb eszközök megvásárlását. Nagy felelősség van a könyvtárosok vállán, akiknek dönteniük kell, hogy egy-egy alkotás mennyiben képvisel értéket, illetve tekinthető hasznosnak a közösség szempontjából.

Könyvtárak, könyvtárosok online közösségi oldalakon

Kifejezetten norvég közösségi oldal, mint hazánkban az „iwiv”, nem létezik, illetve próbálkozások voltak, amelyek szinte alig lettek ismeretek a használók körében. A legnépszerűbb ilyen oldal az amerikai eredetű Facebook²⁰, amely 2007 első hónapjaiban robbant be a köztudatba Norvégiában. Akkor azonban olyan hirtelenséggel, hogy a napilapok „Facebook láz” cím alatt foglalkoztak a jelenséggel.²¹ Tény, hogy öt hónap alatt meghuszonhatszorosodott az oldal norvég használóinak száma. Azóta csaknem minden norvég fiatalnak van saját oldala. A Facebookon a norvég könyvtárak nagyon élénk társadalmi életet élnek. Itt – az iwiv-hez hasonlóan – lehetőség van csoportok létrehozására. Például kifejezetten szakmai közösség a „Könyvtárosok” (Bibliotekerer) csoportja. Fialat könyvtárosokat, könyvtároshallgatókat és a könyv-

tárosokkal szimpatizálókat tömörít a (szabad fordításban) „Könyvtárosok, majdnem könyvtárosok és azok, akik szerint a könyvtárosok királyok” (Bibliotekarene, semibibliotekarene og de som synes at bibliotekerer er kule) elnevezésű csoport.

Az internetes összefogások erejét példázza egy bergeni csoport, amely 2007 őszén alakult egy kifejezetten nemes célra. A Hordaland megyei könyvtár által fenntartott könyvtárhajónak juttatott anyagi támogatást kívánta az önkormányzat megvonni a könyvtártól. A „Mentsd meg a könyvtárhajót!” (Redd Bokbåten) csoport a facebook felületén szervezte meg az aláírásgyűjtéseket a könyvtárhajóért, itt tájékoztatták egymást a megjelent riportokról, híradásokról, itt gyűjtötték az érveket a könyvtárhajó megmentéséért. Az akció sikeres volt, a használók, a könyvtárosok és a kezdeményezéssel szimpatizálók elérték, hogy a megyei önkormányzat költségvetésébe újra bekerült a könyvtárhajó fenntartása.

6. ábra

A „Mentsd meg a könyvtárhajót!” elnevezésű csoport a facebook közösségi portálon

Következtetések, tapasztalatok

A web 2.0 terminus keletkezése után már több mint három, a könyvtár 2.0 után több mint két év telt el. Az egyre növekvő időbeli távolság lehetőséget teremt az ebben a szellemben indított, vagy továbbfejlesztett szolgáltatások elfogulatlan értékelésére. A 2.0-ás szolgáltatások terjedésének mozgalmoszerűsége Norvégiában is, de más országokban is erősen gátat vetett a párbeszédnek, a szemléletmódban rejlő előnyök kiaknázásának. A fenti 2.0-ás körképet követően az ösztöndíjas időszak alatt – könyvtár 2.0 témában – megszólaltatott norvég szakemberek tapasztalatait foglalom össze.

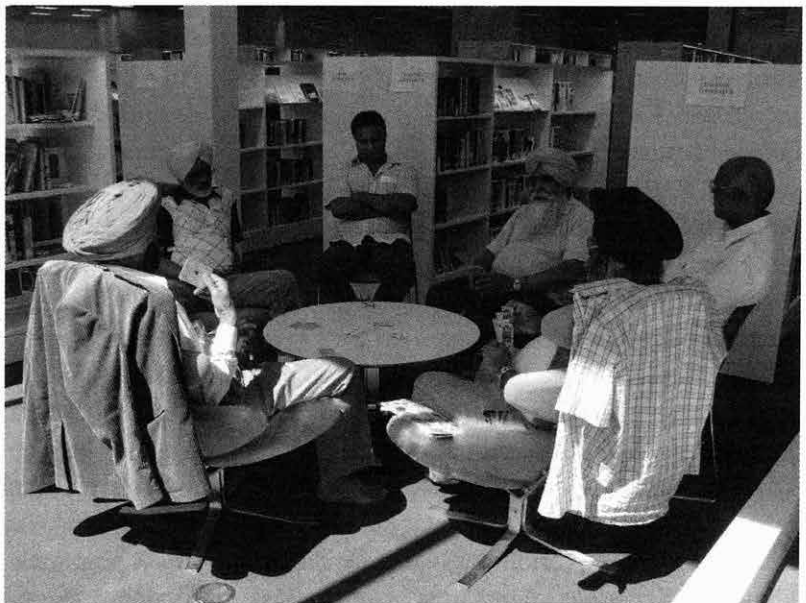
Ami a webkettes gondolkodás legfőbb hozománynak tekinthető, hogy soha nem került ekkora hangsúly a produkcóra. Egy hagyományos könyvtári közegben értelmetlenül csengtek az IFLA szellemi szabadságról szóló kiáltványának azon passzusai, miszerint a könyvtárak támogatják a véleménynyilvánítás szabadságát.²² Egy átlagos használó egy hagyományos könyvtári paradigmában gondolkodva maximum a tájékoztató pultnál mondhatta el a véleményét (miközben a pult másik oldalán a

kisasszony nagyban támogatta a kedves olvasó szabad véleménynyilvánításához való jogát). Az új technológia lehetőséget teremt arra, hogy a könyvtár alakításában aktívan részt vegyen, a dokumentumok létrehozásától kezdve azok feldolgozásáig és elérhetővé tételéig. Lehetőséget teremt, amellyel viszont a használó – az esetek döntő többségében – nem kíván élni.

A norvégiai könyvtár 2.0-ás szolgáltatások egyik legégetőbb problémája, hogy nem sikerül tömegeket megszólítani. A könyvtár hiába blogol, a használók nem olvassák, de legalábbis nem kommentálják, nem véleményezik az írásokat. Mindezidáig nem sikerült megszerezni azt, ami a 2.0-ás szolgáltatások legfőbb ígérete volt: a használók tudását, véleményét, részvételét. Norvégiában a közkönyvtár fizikai valójában a találkozás, a véleménycsere, a társadalmi párbeszéd színtere lett. Nem véletlenül itt született az „alacsony intenzitású találkozóhely”-ekről szóló koncepció (low-intensive meeting-place), amely szerint a könyvtár olyan agóra, ahol nemcsak egy-egy téma iránt érdeklődők (bélyeggyűjtők, sziklamászók) vagy hasonló élethelyzetben lévők (kismamák, nyugdíjasok, valamilyen szenvedélybetegséggel küzdők stb.) találkoznak, hanem valóban a társadalom egésze.²³

Norvégiában a könyvtáraknak online környezetben nem sikerült az, ami fizikai térben igen: a könyvtárat a legkedveltebb találkozóhelyé tenni.

(Forrás: Flickr)

Online térként ezt a funkciót a könyvtár – egyelőre – nem tudta felvállalni, megszerezni, pedig a webkettes technológia nyomán megvolt az elvi lehetőség. A könyvtárak elkéstek, vagy eleve vert helyzetből indultak? A válaszára nem vállalkozhatunk, viszont arra igen, hogy találjunk néhány szempontot arra, hogy miben írható le a könyvtár hátránya a web 2.0 paradigmarendszerében.

Az első hátrány, hogy a web 2.0-ás szolgáltatásoknak a tömegek, a nagyszámú és intenzív részvétel adnak értelmet. Hétköznapi nyelven fogalmazva van néhány szolgáltatás, ami mindent visz. A közösségi oldalak csak akkor érdekesek, ha vannak ott mások is, akikkel együtt lehetünk. Egy átlagos embernek nincs értelme több közösségi portálon is profilt fenntartani, ha van egy, ahol minden barátját megtalálhatja. Mindenki oda szeretné feltölteni a videóit, ahol a többiek is megfordulnak, hogy legyen, aki megnézi. Ki kezd bele egy új online enciklopédiába, bármely szakterületen, amely versenytársa lehetne a Wikipédiának, amikor az soha nem látott tömegek tudását reprezentálja? A második generációs web farkastörvényei nyomán így választódnak ki az oldalak, és veszítik értelmüket a többiek. Egy könyvtárnak online közösségi teret építve a globális piacon kell labdába rúgni, fizikai valóságában pedig csak a közvetlen környezetében fellelhető versenytársaival kell mérkőznie. Ez lehet az egyik oka annak, a jelen cikkben bemutatott könyvtár 2.0-ás szolgáltatások nem fogják meghatározni, vagy érdemben befolyásolni a jövőben sem a könyvtár szolgáltatási paradigmáját. Amit most könyvtár 2.0-ának hívunk, az nem lehet más, mint a könyvtárak kiegészítő szolgáltatásai.

A nagy elemszám és a hatékonyság között előfordul, hogy éppen fordított arányosság van. Web 2.0-ás szolgáltatásoknak tekintik rendszerint a valós idejű kommunikációt lehetővé tevő rendszereket, így az erre alapuló könyvtári tájékoztatást is. A Biblioteksvar, a Deichman könyvtár „Kérdezd a könyvtárost” szolgáltatása

eljutott arra a szintre, hogy kapacitásbővítés nélkül lehetetlen biztosítani a fenntarthatóságát. A kapacitást pedig nem lehet közpénzből a végtelenségig bővíteni. Mindezt továbbgondolva felmerül, hogy az azonnali üzenetküldésre alapuló tájékoztatás mennyiben maradhat közjő a jövőben is. Megoldatlan probléma, amelyet a szolgáltatást működtető könyvtárosok úgy próbálnak ideig-óráig áthidalni, hogy kevésbé reklámozzák a lehetőséget olvasóik felé...

A blogok kapcsán már szóltunk az intézményi és a személyes jelleg közötti feszültségről, amely más szolgáltatások kapcsán is felmerül, egyelőre kérdésként. Van-e létjogosultsága a könyvtárnak személyek számára létrehozott közösségi portálokon? A könyvtár ajánlhat-e oldalakat, szövegeket linkmegosztó portálokon (például a CiteULike-on) felhasználóként; egy-egy személy, vagy az intézmény véleménye lesz, amely ott megjelenik? Egy független intézmény, mint a könyvtár, megengedheti-e magának, hogy véleményt fogalmazzon meg bármilyen kérdéssel kapcsolatosan?

Végül a személyi feltételekről is szóljunk pár szót. A Biblioteklaboriet munkatársainak véleménye szerint Norvégiában a könyvtárosok szakértelme, informatikai ismeretei túlságosan szerények ahhoz, hogy igazán korszerű online szolgáltatásokat tervezzenek helyi szinten. Ennek következménye (és részben oka) a centralizáció. A norvég digitális könyvtár projekt központi szolgáltatásokat tervez, amelyek csak elvtve támaszkodnak a helyi intézmények munkájára. Például a Biblioteksvarban valamennyi nagyobb vidéki és fővárosi könyvtár részt vesz, de a Reaktort kifejezetten a Deichman könyvtár működteti, a Biblioteklaboriet leginkább az Oslói Főiskolához köthető. Ebben a rendszerben nagyon nehéz megtalálni a kisebb könyvtárak helyét. Még nem várható el, hogy egy kisvárosi könyvtár munkatársai például helytörténettel foglalkozó wikit vagy képmegosztó szolgáltatást hozzanak létre önerőből. A szakértelem általános színvonalának emelése érdekében a

könyvtárosképzésben egyre nagyobb hangsúlyal van jelen a digitális könyvtári tananyag, sőt az Oslói Főiskola kifejezetten digitális könyvtári mesterkurzust indít minden évben.

A web 2.0-ás technológiák könyvtárra alkalmazásában Norvégia a világ élvonalához tartozik. A könyvtár 2.0 fogalomrendszere, az ezen körben értelmezhető projektek a stratégiai döntéshozatal szintjén vannak jelen a norvég könyvtári gondolkodásban. Az évek óta futó projektek során felgyűlt tapasztalatokkal, sikerekkel és kudarccal való szembenézés eredményeként indulhatott el az érzelmektől mentes, érdemi párbeszéd a könyvtár 2.0-ról, amely irányadó lehet más nemzetek számára is.

Irodalom

AUDUNSON, Ragnar: The public library as a meeting-place in a multicultural and digital context: The necessity of low-intensive meeting-places = *Journal of Documentation*, 2005. (61. köt.) 3. sz. 429–441.

BREVIK, Thomas: LibWorld – Norway, Norwegian library blogs = *Infobib*, 2007. április 30. <http://infobib.de/blog/2007/04/30/libworld-norway/>

CHED, Ken – Miller, Paul: Do libraries matter? The rise of library 2.0. Talis. White paper http://www.talis.com/applications/downloads/white_papers/DoLibrariesMatter.pdf

CHOWDHURY, Gobinda – POULTER, Alan – MCMENEMY, David: Public Library 2.0: Towards a new mission for public libraries as a “network of community knowledge” = *Online Information Review*, 2006. (30. köt.) 4. sz. 454–460. p.

ETCHES-JOHNSON, Amanda: Special Library 2.0 the highs, the lows and everything in between, 2006. nov. 23. <http://www.blogwithoutalibrary.net/talk/SLATor06/2point0.pdf>

HABIB, Michael: Academic Library 2.0 Concept Models <http://mchabib.blogspot.com/2006/08/academic-library-20-concept-models.html>

HARRIS, Christopher: School Library 2.0 Say good-bye to your mother’s school library = *School Library Journal*, 2006. jan. 5. <http://www.schoollibraryjournal.com/article/CA6330755.html>

JENSEN, Christine: Facebook-feber = *Aftenposten*, 2007. április 26. <http://forbruker.no/digital/nyheter/data/article1756049.ece>

JOKITALO, Päivi: A public library up-to-date = *Scandinavian Public Library Quarterly*, 2007. (40. köt.) 4. sz. http://www.splq.info/issues/vol40_4/11.htm

KARLSEN, Signy Irene: The Public Library: a New Version = *Scandinavian Public Library Quarterly*, 2006. (39. köt.) 3. sz. http://www.splq.info/issues/vol39_3/02.htm

A könyvtárak és a szellemi szabadság, az IFLA/FAIFE kiáltványa, 1999. március 25. http://www.ifla.org/faife/policy/iflastat/iflastat_hu.htm

LÁDI László: Könyvtár 2.0 = *Könyv, könyvtár, könyvtáros*, 2008. (17. évf.) 2. sz. 16–29. p.

Library Reform 2014. Oslo, ABM Utvikling, 2006. http://www.abm-utvikling.no/publications/abm-publications/30_eng_web.pdf

NYBRÅTEN, Frank Robert – ARNTZEN, Jonas Svartberg: Participation and Interaction / *Scandinavian Public Library Quarterly*, 2007. (40. köt.) 1. sz. http://www.splq.info/issues/vol40_1/06.htm

TÓTH Máté: A könyvtáros szakma szerepváltása a digitális korban. Trendek a hazai és nemzetközi könyvtárügyben = *Tudományos és műszaki tájékoztatás*, 2004. (51. köt.) 1. sz. http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=3486&issue_id=447

Jegyzetek

1. LÁDI László: Könyvtár 2.0. = *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros*, 2008. (17. évf.) 2. sz. 16–29. p.
2. CHED, Ken – MILLER, Paul: Do libraries matter? The rise of library 2.0. Talis. White paper http://www.talis.com/applications/downloads/white_papers/DoLibrariesMatter.pdf
3. CHED – MILLER, i. m. 9–11. p.
4. CHOWDHURY, Gobinda – POULTER, Alan – MCMENEMY, David: Public Library 2.0: Towards a new mission for public libraries as a “network of community knowledge”. = *Online Information Review*, 2006. (30. köt.) 4. sz. 454–460. p.

5. HARRIS, Christopher: School Library 2.0 Say good-bye to your mother's school library = School Library Journal, 2006. jan. 5. <http://www.schoollibraryjournal.com/article/CA6330755.html>
6. ETCHES-JOHNSON, Amanda: Special Library 2.0 the highs, the lows and everything in between, 2006. nov. 23. <http://www.blogwithoutalibrary.net/talk/SLATor06/2point0.pdf>
7. HABIB, Michael: Academic Library 2.0 Concept Models <http://mchabib.blogspot.com/2006/08/academic-library-20-concept-models.html>
8. A 2.0-s könyvtáros esküje. = FIKSZ K2 Webzine, 2006. nov. 15. <http://fiksz.klog.hu/?p=31>
9. www.abm-utvikling.no/nibliotek/norsk-digitalt-bibliotek/
10. Library Reform 2014. Oslo, ABM Utvikling, 2006. http://www.abm-utvikling.no/publications/abm-publications/30_eng_web.pdf
11. Norwegian Open Research Archives <http://www.ub.uio.no/nora>
12. Felles Lånekortet <http://lanekortet.no>
13. Lesehulen <http://lesehulen.no>
14. NYBRÅTEN, Frank Robert – ARNTZEN, Jonas Svartberg: Participation and interaction. = Scandinavian Public Library Quarterly, 2007. 40. köt. 1. sz. http://www.splq.info/issues/vol40_1/06htm
15. KARLSEN, Signy Irene: The Public Library: a New Version = Scandinavian Public Library Quarterly, 2006. (39. köt.) 3. sz. http://www.splq.info/issues/vol39_3/02.htm
16. JOKITALO, Päivi: A public library up-to-date = Scandinavian Public Library Quarterly, 2007. (40. köt.) 4. sz. http://www.splq.info/issues/vol40_4/11.htm
17. BREVIK, Thomas: LibWorld – Norway, Norwegian library blogs. = Infobib, 2007. április 30. <http://infobib.de/blog/2007/04/30/libworld-norway/>
18. <http://www.thed.no/>
19. TÓTH Máté: A könyvtáros szakma szerepváltása a digitális korban. Trendek a hazai és nemzetközi könyvtárügyben. = Tudományos és műszaki tájékoztatás, 2004. (51. köt.) 1. sz. http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=3486&issue_id=447
20. <http://facebook.com/>
21. JENSEN, Christine: Facebook-feber. = Aftenposten, 2007. április 26. <http://forbruker.no/digital/nyheter/data/article1756049.ece>
22. A könyvtárak és a szellemi szabadság, az IFLA/FAIFE kiáltványa, 1999. március 25. http://www.ifla.org/faife/policy/iflastat/iflastat_hu.htm
23. AUDUNSON, Ragnar: The public library as a meeting-place in a multicultural and digital context. The necessity of low-intensive meeting-places. = Journal of Documentation, 2005. (61. köt.) 3. sz. 429–441. p.

Az ALA éves konferenciája 2008. június 27-én kezdődik a kaliforniai Annaheimben. A tavalyi konferencián 21 500 résztvevő és 7000 kiállító volt jelen és a hat nap alatt több száz előadás, kerekasztal-beszélgetés és egyéb program várta a látogatókat. A konferencia egyik kísérő eseménye a szervezet új webkeresőjének elindítása. Az új keresőről Király Péter számolt be a Katalistón (2008. jún. 26.) A kereső és az ALA elérhető a következő címen: <http://staging.ala.org/home.cfm>